

~čarouné~ SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL ♦ CESTOVANIE ♦ ŠIKOVNÍ ĽUDIA ♦ ZAUJÍMAVOSTI

NOVEMBER 2021

Adrenalín

Na lane medzi
skalami vo výške
100 metrov

Rúcho

pre pápeža

Ako vznikol dar, ktorý si
vzal do Vatikánu

NEBESKÝ

magická jeseň

3,90 €

Prvý prírodný cintorín ♦ Renovácia stoličiek ♦ Múzeum na letisku

~čarouné~
SLOVENSKO

Exkluzívny kalendár
v predaji už čoskoro

KALENDÁR 2022

~ V kníhkupectvách a na **www.evitovky.sk** ~

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

keď sme plánovali toto Čarovné Slovensko, dali sme mu pracovný názov „Nedaleko do neba“, s podtitulkom Medzi nebom a zemou, kde sme tak nejak zaobalili všetko, čo k novembru patrí. V prvom rade Dušičky, alebo Pamiatka zosnulých, sviatok, ktorý hneď v prvých novembrových dňoch dodá neodolateľne magické čaro aj tej najodľahlejšej slovenskej obci. Svetielkami osvetlené cintoríny (*sviečky z včelieho vosku svietia aj na prvom prírodnom cintoríne na Slovensku, viac na str. 74*) v každom z nás prebúdajú nostalgiu, spomienky a možno ešte stále aj prirodzený smútok za tými, ktorí nám na tomto svete chýbajú. Mnohí veria, že sa s nimi raz budú mať možnosť istým spôsobom „stretnúť“ v nejakom inom, duchovnom priestore (*a akýmsi sprostredkovateľom s týmto druhým svetom je pre veriacich pápež František, ktorý si z nedávnej návštevy Slovenska odniesol aj unikátne rúcho vyrobené len preňho – o jeho vzniku sa dočítate na str. 118*). Keď sú deti menšie, stratu niekoho blízkeho sa im snažíme vysvetliť primerane ich veku, nezriedka pritom zaznie napríklad aj veta, že dedko alebo babka na nás dávajú pozor z nebička. Predpokladám, že mnohí drobci si ich potom predstavujú sediacich na niektorom z tých nadýchaných obláčikov, a keď sa im pošťastí cestovať niekam lietadlom, vykúkajú z okna, či ich nezazrú (*možno aj z okien tých lietadiel, ktoré dnes už stoja ako exponáty v jedinečnom múzeu na letisku v Dubnici nad Váhom – str. 34*). Nesmieme však zabúdať ani na iné, svetské radosti. Nádherné jesenné farby maľované na tom najväčšom plátne na svete štetcom bezkonkurenčne najnadanejšieho maliara – samotnej prírody. A ako inak sa takýmto farebnými obrázkami najlepšie pokochať, než z výšky. Stačí sa presunúť k niektorej rozhľadni, a nemusí to byť práve tá naj (*ako tie na str. 12*), alebo sa prejsť k niektorej z vyhládok, kde ten pohľad okolo stojí naozaj za to (*tipy na nádherné výhľady na str. 80*). Že máte radi skutočnú vysokohorskú turistiku, ideálne niekde v Tatrách? Tak sa poďte s nami pozrieť na jesenné Rysy (*na str. 40*), tesne pred tým, než sa od novembra do júna pred turistami zatvoria a uložia na zimný spánok. Zima však príde na rad až o mesiac a už teraz sa teším, kam sa spolu vyberieme...

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

*Medzi nebom
a zemou
– aj to patrí
k novembru.*

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
[#carovneslovensko](https://www.instagram.com/carovneslovensko)

20

12

118

28

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku

12 Zvysoka doďaleka

Prechádzky k rozhľadniám sú vďačný výlet. Vo väčšine prípadov nemusíte kráčať hodiny, kým sa vám naskytne úchvatný výhľad. A keďže mnohé stoja na hraniciach s inými štátmi, tak aj do iných krajín...

20 Na lane vo výške 100 metrov

Boli sme medzi tými, ktorí mali možnosť poslednýkrát v tomto roku zúčastniť sa na unikátnom adrenalínovom podujatí – traverze na Hrádku. Ide o 250 metrov dlhé lanové premostenie ponad 100 metrov vysoké skalné steny.

28 Bližšie k hviezdám

V ten jesenný deň bolo sychravo. Stúpali sme zo Zochovej chaty po červenej turistickej značke, ktorá vedie až k rozhľadni na Veľkej Homoli. náš cieľ však bol zhruba na polceste, kde sa skrýva modranské observatórium.

34 Zážitky z oblakov

„Nechcete si pozrieť lietadlá aj zhora?“ dostali sme otázku hneď po našom príchode na letisko Slavnica. Múzeum pod holým nebom sme tak mali príležitosť vidieť aj z vtácej perspektívy.

40 Keď sa Rysy ukladajú spať

V každom počasí má svoju špecifickú mágiu. Vari najkrajší je na prelome jesene a zimy, keď sa turistická sezóna chýli ku koncu a štít na slovensko-poľskej hranici sa na vyše pol roka ponorí do ticha.

48 Jeseň v Piešťanoch a okolí

Či už sa vyberiete na prechádzku do parku, na výlet k hradu alebo na menšiu túru, čaká vás množstvo zážitkov. Jesenná príroda je čarovná

Foto na titulke:
Shutterstock
Na snímke
Súľovské skaly

58

a keď ju spojíte s kúzlom kúpeľného mesta Piešťany, získate dokonalú harmóniu pre telo i dušu.

58 Lietajúce opice

Naoko sú to obyčajné vrany či straky, no krkavcovité vtáky sú pomerne inteligentné. V krdli poznajú jeden druhého, jeho vek či hierarchické postavenie v skupine. A preto nás stále prekvapujú.

64 V chalupárskej kuchyni

Tradičné formy a formičky na pečenie, staré drevené dosky, vyšívané dečky a vázičky, toto všetko robí z chalupárskych kuchýň útulné miestečko, kde si človek rád posedí a oddýcha. Ako si túto mágiu vytvoriť?

68 Kamarátka do dažďa

Voňajú ako stará dáma a spomienky. Smutná krásna chryzantéma? Čo tam po nej. Zahodíme predsudky a naučme sa ich spolu obdivovať aj pestovať.

74 Prvý prírodný cintorín

Záhada spomienok vo Zvolene je výnimočný projekt prírodného cintorína, kde nenájdete tony umelohmotných vencov, LED sviečky na baterky z Číny ani obrovské náhrobné kamene.

80 Nebesky krásne výhľady

Pokochajte sa nádhernými výhľadmi, v ktorých dominujú farby typické pre jeseň. Vynechajte turistiku v tomto období roka by bol priam hriech.

86 Končiar košických horalov

Na mapách sa síce uvádza aj názov Šivec, rýdzo východniarske pomenovanie má však predsa len viac priaznivcov. Aj turistické značky vás budú

navigovať práve na Šivec. Dostupný pešo je aj priamo z metropoly východu, túra však zaberie takmer celý deň.

92 Nábytok s príbehom

Nahliadli sme do sveta starého nábytku a do tajov renovácie aj čalúnenia. Dokonca sme dostali rýchlokurz, ktorý nás možno privedie aj k novému koničku. Ktovie.

100 Horúca polievka

Už naše staré mamy vedeli, že horúca polievka je všeliek na každý neduh a súženie. Zohrejte sa s nami.

106 Bylinková lekáreň

Nevädza poľná. Nevädza je známa vďaka svojmu krásnemu, sýtomodrému kvetu, okrem toho, že perfektne vyzerá v letných kyticích, však dokáže aj s naším telom urobiť doslova zázraky.

108 Splnený sen

Vo Vyšehradnom, miestnej časti Nitrianskeho Pravna, nájdete unikátny dom so žltou fasádou, ktorý hrdlo nosí rok „výroby“ 1873. Umelecký keramikár Rastislav Haronik ho ešte pred rokmi zrekonštruoval a zriadil v ňom aj súkromné múzeum ľudovej kultúry či keramický ateliér.

118 Rúcho pre Františka

V ateliéri Jany Zaujecovej sme hovorili o práci, ktorú pokladá za česť a životný medzník. Ako hovorí, vytvorila niečo, čo ju presahuje. Na otázku, či to stálo za to, sme ako odpoveď dostali úsmev.

126 Regál

Prinášame novembrové novinky a tipy z našich obchodov...

~čarouné~ SLOVENSKO

Ročník V., číslo 11, november 2021, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille, Juraj Červenka,
Richard Filipko, Dan Himič, Peter Hupka, Soňa Košíková,
Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Shutterstock
EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Peter Kováč

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, Living4media, Profimedia, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:
Vladimír Mužik, tel.: 02/48 238 100
RIADITEĽKA OBSAHU:
Monika Huljaková, tel.: 02/48 238 210
FINANČNÝ RIADITEĽ:
Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITEĽKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106
RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schwarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEĽ MARKETINGU, PR A EVENTOV
Ivan Netík, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Zuzana Koleniková, tel.: 0917 624 365
e-mail: zuzana.kolenikova@mafraslovakia.sk
PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším
vydavateľstvom na Slovensku.
Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje
14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:
MAFRA Slovakia, a.s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESIACOV:
42,90 € s DPH
CENA JEDNÉHO VÝTLAČKU: 3,90 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Presse Grosso, a.s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009

Nevyžiadajú poštu redakcia nevracia.
© Copyright MAFRA Slovakia, a.s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva
ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení
vydavateľom vyhradzujú právo udelovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný
prenos článkov, ako aj na verejný rozširovanie rozmnožniny týchto článkov
v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a.s., je súčasťou koncernu AGROFERT.
Odborným garantom magazínu Čarouné Slovensko je Asociácia cestovného
ruchu Slovenskej republiky.

Plno nápadov a inšpirácií

Veľmi pekne vám chcem poďakovať za úžasný časopis, plný nápadov na výlety, turistiku, kultúru, informácií o známych osobnostiach aj o obyčajných ľuďoch, ktorí pre Slovensko niečo znamenajú. Inšpirujte nás, kam vycestovať, spomínajte, kde sme už boli. Keďže učím geografiu, veľmi mi pomáhate, ak som v niektorom kúte SR ešte nebola a môžem to odovzdať žiakom. Dokonca som si vyrobila podľa vášho jesenného čísla sviatnik.

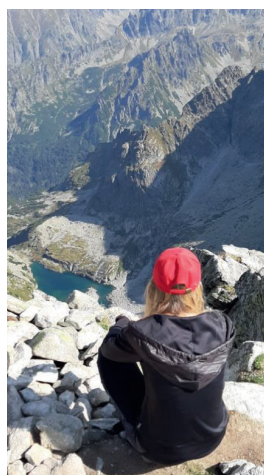
Jana T., Nové Zámky

S batohom cez hory

Keď som prvýkrát zazrela váš časopis, hneď ma uchvátil. Obľúbila som si ho. Každý článok ma vždy veľmi pobaví a vaše fotografie očaria. Považujem sa

za milovníka hôr, tak vám posielam malú ukážku z putovania v našich Tatrách.

Erika zo Zá-

Zo zákulisia

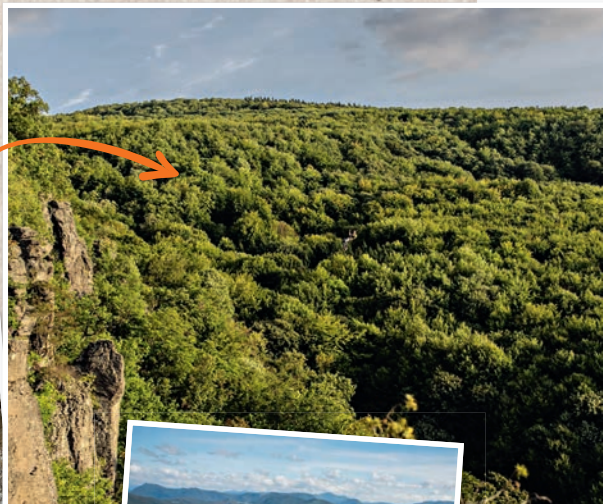
Tento mesiac sme v našej redakcii doslova lietali v oblakoch. Najskôr na lane v horolezeckej oblasti Hrádok, o pár dní nato sme preleteli zase nad letiskom Slavnica a jeho okolím.

Grafička **Martina** chodí s rodinou rada po Slovensku a ako priznáva, mnoho inšpirácií na zaujímavé miesta nachádza práve v Čarovnom Slovensku. Na snímke z nedávneho výletu na hrad Pajštún.

Autor našej rubriky Najčarovnejšie vrchy Slovenska **Juraj Červenka** začínal svoju túru na Šivec v Košiciach. Ako naberal výškové metre, slnko práve vychádzalo a veľkomesto za ním sa prebúdzalo do sobotného rána.

Redaktorka **Katka** je z Modry, ale tájmojšie observatórium si vždy obzerala len spoza plotu. Teraz sa konečne dostala za jeho brány a absolvovala hviezdnu prehliadku aj s odborným výkladom, o ktorý sa postaral správca modranského observatória Tomáš Paulech.

#carovneslovensko

Boli ste niekde na výlete a chcete sa s nami podeliť o všetku tú krásu, ktorú ponúka naše čarovné Slovensko? Pošlite nám svoju snímku na magazin@carovneslovensko.sk, označte na svojich fotkách na Instagrame [@carovne_slovensko](https://www.instagram.com/carovne_slovensko) alebo použijete hashtag [#carovneslovensko](https://www.instagram.com/explore/tags/carovneslovensko) a my budeme radi vaše fotky zdieľať na našom profile alebo ich rovno uverejníme.

„Jeseň v **Budmericiach**, keď je park s kaštieľom najkrajší.“

Eva Barcajová @euka_bar

„**Ružinský viadukt** patrí medzi významné stavby, pretože s výškou 40 metrov nad vodnou hladinou ide o najvyšší železničný most na Slovensku.“

Radoslav Hoppej @niejeturabezstura

„**Tajch v Novej Bani** vyzerá počas jesenných dní doslova čarovne. Aj obyčajná prechádzka popri jeho brehu stojí za to.“

Radoslav Hoppej @niejeturabezstura

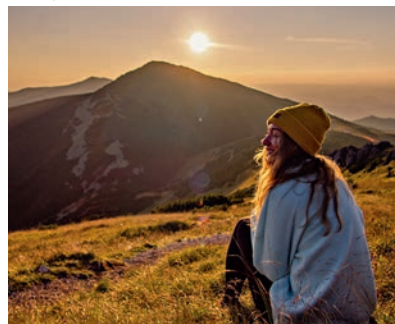
„Hneď za Handlovou postavili 136 metrov dlhý **Pstruhársky viadukt**. Viadukt má 5 otvorov s plechovými nosníkmi svetlosti 25 m.“

Luboslav Kurinec

„Opustený a zatopený lom v **Nezbudskej Lúčke** v okrese Žilina bol v minulosti jediným lomom na ťažbu prírodného asfaltu v Európe.“

Lukáš Konkol @lukkonn

„Čarovná zlatá hodinka na **Chlebe** v Malej Fatre.“

Nicole Hudoba @nicolehudoba

„Prívodný kanál pri obci **Vojka**, západ slnka.“

Pavol Hutár

„Fillov kríž na poľnej ceste medzi Lipovou a **Šuranmi**.“

Marek Zeleňák

„Fotenie je môj koníček, za jeden deň som schopná nafotiť stovky záberov. V prírode je úžasne.“

Jana Babinecová

Marek Zeleňák

Kalvária v Banskej Štiavnici

Miesto na vaše fotky

Chodíte radi do prírody? Cestujete po Slovensku a podarili sa vám unikátne zábery, ktorými by ste sa radi pochválili? Toto je to miesto, kde ich vieme ukázať v plnej kráse na veľkej ploche. Pošlite nám ich minimálne vo veľkosti A4 s rozlíšením 300 dpi na magazin@carovneslovensko.sk a dostanú šancu ukázať sa svetu.

ČAROVNÉ OKO

Jaroslav Švábenský

Kopa a Melichova skála

ZVYSOKA *dod'aleka*

PRECHÁDZKY K ROZHĽADNIAM SÚ VĎAČNÝ
VÝLET. VO VÄČŠINE PRÍPADOV TOTIŽ
NEMUSÍTE KRÁČAŤ DLHÉ HODINY, KÝM SA
VÁM NASKYTNE ÚCHVATNÝ VÝHĽAD. A KEĎŽE
MNOHÉ STOJA NA HRANICIACH S INÝMI
ŠTÁTMI, TAK ČASTO AJ DO INÝCH KRAJÍN.

Text: Veronika Nichta Mráziková

Foto: Shutterstock, Stanislav Kušnir, Iveta Buralová, Ede Dömötör Hubert Danihel